

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง สองกลุ่มวัดครั้งเดียว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมควบคุมการติดเชื้อต่อการติดเชื้อในโรงพยาบาลจากการคายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ระหว่างผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลจากบุคลากรพยาบาลที่ใช้โปรแกรมควบคุมการติดเชื้อ และผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลตามปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือผู้ป่วยที่ได้รับการคายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางและเข้ารับการรักษานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ได้รับการคายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางเป็นครั้งแรก ไม่ได้รับสารอาหารชนิดสมบูรณ์ทางหลอดเลือดดำส่วนกลาง และไม่มีการติดเชื้อในกระแสเลือดก่อนเข้าร่วมการวิจัย ระหว่างวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2543 จำนวน 29 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมควบคุมการติดเชื้อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บสารเหลวหรือหนองจากแผลที่ตำแหน่งใส่สายสวนหลอดเลือดและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บปลายสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลจากการคายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางและการรักษาพยาบาลที่ได้รับ แบบประเมินการติดเชื้อที่ตำแหน่งใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง แบบประเมินการอักเสบของหลอดเลือดดำส่วนกลาง และแบบบันทึกข้อมูลผลการเพาะเชื้อจากปลายสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลจากการคายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง แผนดำเนินการให้ความรู้แก่บุคลากรพยาบาล และคู่มือปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลต่อผู้ป่วยที่คายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ไปตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา โดยขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นและข้อเสนอแนะของ

ผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินการติดเชื้อที่ตำแหน่งใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางและแบบประเมินการอักเสบของหลอดเลือด ไปหาความเชื่อมั่นโดยทดลองใช้กับผู้ป่วยที่ใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 5 ราย ใช้ผู้สังเกต 2 คน คือผู้วิจัยและพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ 1 คน ที่มีประสบการณ์ในการใช้เกณฑ์ประเมินการติดเชื้อที่ตำแหน่งใส่สายสวนและการอักเสบของหลอดเลือด ได้ค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 1 จากนั้นจึงนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยศึกษาพฤติกรรมการติดเชื้อจากการใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มควบคุมซึ่งมีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนดและได้รับการดูแลตามปกติ 4 เดือนแรกของการวิจัย (1 เมษายน - 31 กรกฎาคม 2543) โดยทำการเฝ้าระวังการติดเชื้อจากการใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางของผู้ป่วยทุกวันๆ ละ 1 ครั้งตามแบบบันทึกการเฝ้าระวัง ประเมินการอักเสบของหลอดเลือดดำส่วนกลางและการติดเชื้อที่ตำแหน่งใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ในวันที่ 2 หลังใส่สายสวนจนกว่าผู้ป่วยจะถอดสายสวนออกหรือตัดไหม ในกรณีที่สังเกตพบการติดเชื้อที่ตำแหน่งใส่สายสวนหลอดเลือด ผู้วิจัยทำการเก็บสารเหลวหรือหนองเพื่อส่งตรวจ และเก็บปลายสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางส่งตรวจ ในกรณีที่แพทย์มีแผนการรักษาให้เอาสายสวนออกได้ ผู้ป่วยถึงแก่กรรม หรือไม่สมัครอยู่ ส่งตรวจที่ห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล เมื่อสิ้นสุดการเก็บข้อมูล 4 เดือนแรก ผู้วิจัยจึงให้คำแนะนำเกี่ยวกับโปรแกรมควบคุมการติดเชื้อเพื่อป้องกันการติดเชื้อจากการใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางแก่บุคลากรพยาบาล พร้อมทั้งมอบคู่มือการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลให้ แล้วสังเกตการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลรวมถึงให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลต่อผู้ป่วยที่ใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง จนบุคลากรพยาบาลสามารถปฏิบัติได้ตามที่ให้ความรู้ไปแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลการติดเชื้อจากการใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองซึ่งมีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนดและได้รับการดูแลจากบุคลากรพยาบาลที่ใช้โปรแกรมควบคุมการติดเชื้ออีก 4 เดือน (1 กันยายน - 31 ธันวาคม 2543) เมื่อเก็บข้อมูลครบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการติดเชื้อที่ตำแหน่งใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางในกลุ่มทดลองเท่ากับ 0.00 ต่อจำนวนวันที่ใส่สายสวน 100 วัน ส่วนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 2.60 ต่อจำนวนวันที่ใส่สายสวน 100 วัน เมื่อทดสอบทางสถิติพบว่าพฤติกรรมการติดเชื้อที่ตำแหน่งใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

2. อุบัติการณ์การอักเสบของหลอดเลือดดำส่วนกลางในกลุ่มทดลองเท่ากับ 13.84 ต่อจำนวนวันที่คาสายสวน 100 วัน ส่วนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 14.29 ต่อจำนวนวันที่คาสายสวน 100 วัน เมื่อนำมาทดสอบทางสถิติพบว่าอุบัติการณ์การอักเสบของหลอดเลือดดำส่วนกลางของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

3. อุบัติการณ์การพบจำนวนนิคมของแบคทีเรียที่ปลายสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางในกลุ่มทดลองเท่ากับ 1.12 ต่อจำนวนวันที่คาสายสวน 100 วัน ส่วนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 3.90 ต่อจำนวนวันที่คาสายสวน 100 วัน เมื่อนำมาทดสอบทางสถิติพบว่าอุบัติการณ์การพบจำนวนนิคมของแบคทีเรียที่ปลายสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับบุคลากรพยาบาลในการนำไปโปรแกรมควบคุมการติดเชื้อไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางเพื่อพัฒนางานด้านป้องกันการติดเชื้อจากการคาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง
2. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาพยาบาลในการให้การพยาบาลเพื่อป้องกันการติดเชื้อจากการคาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง
3. สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการติดเชื้อจากการคาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางในประเด็นอื่นๆ ต่อไป เช่น ปัจจัยที่มีผลต่อการติดเชื้อในผู้ป่วยที่คาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ผลกระทบจากการติดเชื้อ เป็นต้น

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ในการศึกษาครั้งนี้ มีปัจจัยภายนอกที่อาจมีผลต่อการวิจัย เช่น การนำระบบประกันคุณภาพโรงพยาบาลเข้ามาใช้ในช่วงที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ไม่ได้มีการให้ความรู้แก่บุคลากรอื่นนอกจากบุคลากรพยาบาล ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ อาจมีผลต่อการวัดตัวแปรตามของกลุ่มควบคุม
2. ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก ทำให้ผลการวิจัยที่ได้ไม่สามารถนำไปอ้างอิงกลุ่มประชากรได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ถึงแม้ในการวิจัยครั้งนี้จะพบว่าผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลจากบุคลากรพยาบาลที่ใช้โปรแกรมควบคุมการติดเชื้อ มีการติดเชื้อในโรงพยาบาลจากการคาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ไม่แตกต่างกับผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลตามปกติ แต่ผู้วิจัยพบว่าการให้ความรู้เพื่อป้องกันการติดเชื้อแก่บุคลากรพยาบาล ทำให้บุคลากรพยาบาลมีแนวปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันเนื่องจากมีคู่มือปฏิบัติการพยาบาล และยังทำให้บุคลากรมีความตระหนักในเรื่องของการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาลจากการคาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถช่วยลดการติดเชื้อในโรงพยาบาลจากการคาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางลงได้

ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. นำโปรแกรมควบคุมการติดเชื้อไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ และนำคู่มือปฏิบัติการกรรมการพยาบาลต่อผู้ป่วยที่คาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางให้บุคลากรพยาบาลยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อให้การพยาบาลมีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. นำโปรแกรมควบคุมการติดเชื้อไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแก่นักศึกษาพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการให้การพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารายผลของการใช้โปรแกรมควบคุมการติดเชื้อนี้ในกลุ่มตัวอย่างที่มากขึ้น เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถอ้างอิงถึงประชากรได้ รวมทั้งควรมีการควบคุมปัจจัยที่อาจมีผลต่อการวิจัยให้มากขึ้น
2. ควรมีการศึกษารายผลกระทบของการติดเชื้อในโรงพยาบาลจากการคาสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางต่อ ผู้ป่วย ญาติและโรงพยาบาล ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเนื่องจากการติดเชื้อ อัตราการครองเตียง เป็นต้น